

Mistä on poikateatteri tehty?

Tuulevi Aschan kuvat Paula Myöhänen

Näyttämöllä saavat kyytiä vanhempien välinpitämättömyys, poikien suhde isään, perinteiseen mieskuvaan ja naisiin. Siellä puidaan rohkeasti yläkoululaisten rooleja ja niihin liittyviä tunteita. Äänessä ovat Mikkelin poikateatterin lukioikäiset pojat.

”Pojista tuntuu, etteivät aikuiset ehdi kuunnella.”

”Tyttöjen puuttuminen vapauttaa.”

Vaikka Aleksi Jalonen (vas.), Kasper Hultkonen, Kati Kinnunen, Miro Salminen ja Veikko Manninen tekevät teatteria nuorille, he tavoittavat myös aikuiset.

Vuonna 2008 käynnistynyt *Mikkelin poikateatteri* käsittelee asioita, jotka koskettavat ryhmäläisten mieltä. Osansa saavat niin suomalaisen miehen identiteetti kuin yhteiskunnalliset kysymykset. Sanottavaa löytyy syrjäytymisestä ja yksinäisyydestä. Tänä talvena pohditaan kehoa, jonka tutkimisen ympärille myös *Mikkelin tyttöteatteri* rakentaa käsikirjoituksensa. Yleisö näkee väliajalla erotetut esitykset peräkkäin ensi-illassa tämän kuun lopulla.

Marraskuun viikonlopputreeneissä ohjaaja, ilmaisutaidon lehtori **Katarina ”Kati” Kinnunen** pyrkii lukion aulaan, jossa viisitoista 15–19-vuotiasta poikaa virittäytyy improvisaatioharjoituksiin tanssimalla ja heittä-mällä läppää. Joku tapailee laulun sanoja.

Vaikka Kati tuntuu olevan vain yksi joukosta, hän on selkeästi porukan luotsi.

– Lapsena olin se villi Tarzan, joka juoksi metsissä ja kiipesi korkeimpaan puuhun, hän muistaa.

Rasavilli elämä maalla poikaporukassa kasvatti paitsi rohkeaksi, opetti myös tunnistamaan poikien mielenliikkeitä. Kahden biologisen pojan äitinä ja kahden pojan varäitinä on jalostunut taito, jonka varaan rakentuu yhteys teatteripoikien kanssa.

ÄIDIKSI TAI MUTSIKSI pojat Katia usein kutsuvat.

– Joskus Kati on enemmän äiti kuin se biologinen, sanoo joku.

Koska pojat eivät enää aikuistuessaa halua jakaa kaikkea kotiväen kanssa, tulee luotettava aikuinen tarpeeseen. Kati ottaa kuulemansa asiat vakavasti ja on jokaista lähellä:

– Pojista tuntuu, etteivät aikuiset ehdi kuunnella.

Mutta Kati ehtii, sillä esityksen kokoaminen alkaa juuri puhumisesta ja kuuntelemisesta. Ensimmäinen pohditaan tuntikautia ”miksi minä olen minä”. Sitten siirrytään teemaan. Puhutaan, itketään, nauretaan ja halataan. Moni paljastaa niin kipeitä asioita, ettei ole sanonut niitä ennen kenellekään. Samalla

vannotaan luottamusta.

– Meillä on muskettisoturimeininki, valaisevat toisen vuoden teatterilaiset **Kasper Hultkonen** ja **Miro Salminen**.

Pojat jalostavat pienryhmissä materiaalia kohtauksiksi, joista rakentuu pikkuhiljaa esitys. Kati pitää homman koossa. Ryhmä tuottaa kaiken sisällön, joten jäljittelemättömässä lopputuloksessa kuuluu jokaisen ääni.

– Esitykseen tulee monta särmää, kun kaikkien tyylille tehdään tilaa, huomauttaa Kasper.

Lavalla yksittäisiä kokemuksia ei tunnista.

– Katsojille ilmaistaan niihin liittyviä, sisällä liikkuvia tunteita, kertoo uusi ryhmäläinen **Veikko Manninen**.

Lukion, teatterin ja jääpallon kesken aikaansa jakava Veikko kuuluu jääpallon maailmanmestaruuden voittaneeseen alle 17-vuotiaiden joukkueeseen. Vaikka hän on lojaali jääpallolle ja sovittelee menoja parhaansa mukaan yhteen, päällekkäisissä tilanteissa teatteri menee edelle.

– **KYLLÄ PUKKASI HIKEÄ.** En ole ikinä ollut niin hermona kuin ekaa kertaa backstagella ennen omaa vuoroa, muistelee Miro.

Jälkeenpäin fiilis oli mahtava. Näyttämöharrastus on tehnyt itsetunnolle hyvää. Muut pojat komppaavat.

– Aiemmin oli ylitiäinen itsestäni. Mietin pikkurillin asentoa kahvia juodessa ja olin tosi epävarma, hymyilee vilkkaasti elehtivä Kasper.

Nyt esiintyminen on vapautunut ja ryhmä on taltuttanut lamaannuttavaa itsekritiikkiä. Mielikuvituskin on kehittynyt.

– Tässä oppii tunnistamaan tunteitaan ja käsittelemään niitä, kuvaa neljättä vuotta mukana oleva **Alexi Jalonen**, ryhmän kokenein jäsen.

Hän kutsuu teatteria parhaimmillaan terapiksi.

Kati allekirjoittaa saman. Vaikka poikien avoimuus riemastuttaa, alussa se myös miettytti:

– Ajattelin, että enhän minä ole terapeutti.

Kati huolehtii, etteivät pojat ylitä rajojaan. Tunteista puhuttaessa tunnelma on suorastaan harras.

– Katin kanssa ei ikinä tarvitse miettiä, että tulikohan hölötettyä liikaa, kuvaa Miro ja jatkaa:

– Kukaan ei tuomitse tai syrji. Kun toinen jakaa salaisimmat asiansa, sitä kunnioittaa luonnostaan.

Tyttöjen puuttuminen vapauttaa. Kun ei tarvitse tehdä vaikutusta vastakkaiseen sukupuoliin, tunteita uskaltaa päästellä vapaasti.

– Täällä näkee toisista niin monta puolta. Samalla oppii tajuamaan, etteivät sisällä kulkevat painolastit erotu päälle, kuvaa Aleks.

ALUN PERIN homma starttasi *Suomen Kulttuurirahaston* kolmivuotisen *Myrsky-hankkeen* vauhdittamana. Kolmesti Kati aloitti täysin uuden porukan kanssa, kunnes muutama sitkeä kaveri kieltäytyi lopettamasta.

– Ne sanoivat, että ”myöhän jatketaan!” nauraa Kati.

Pojille nykyinen malli on mieleen, sillä noviisit saavat kasvaa rauhassa kokenempien rinnalla.

Ensi-illat ja esitykset pyörivät kotikaupungissa Mikkelissä. Kiertueella on käyty Pieksämäellä ja Savonlinnassa. Vuoden 2014 alussa kiertuebussi suuntaa myös Keski-Suomeen ja Helsinkiin. Satunnaisia keikkoja pojat tekevät tilauksesta. Improvisaatioakin onnistuu.

Monilla festivaaleilla menestynyt ryhmä kotiutui varsinaisen Myrsky-hankkeen jälkeen *Mikkelin lukiolle*.

Marraskuussa 2012 Poikateatterille myönnettiin pitkän linjan taidekasvatustyöstä opetus- ja kulttuuriministeriön *Lapsenpäivä*-palkinto. Vuosittain jaettava *Mikkeli-palkinnon* se viime syksynä nuorten teatteritaiteen kehittämistä.

– Palkinnot eivät kuitenkaan ole se juttu, vaan se kuinka hyvää tämä pojille tekee, kiteyttää Kati Kinnunen, joka haluaa yhdistää pojat, hyvinvoinnin ja taideprojektin. ♦